

## U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **Z. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, ve věci návrhu žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 15. 11. 2018, č. j. 60 Ad 4/2018 - 35,

### t a k t o :

Žádost žalobce o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 15. 11. 2018, č. j. 60 Ad 4/2018 - 35, **s e z a m í t á .**

### O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 10. 1. 2019 žádost žalobce (ze dne 10. 1. 2019), ve které požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů pro podání kasační stížnosti a zastupování žalobce v následném řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“) ze dne 15. 11. 2018, č. j. 60 Ad 4/2018 - 35.

[2] V žádosti žalobce uvedl, že již dne 29. 11. 2018 podal k Nejvyššímu správnímu soudu žádost o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 15. 11. 2018, č. j. 60 Ad 4/2018 - 35 (řízení bylo vedeno pod sp. zn. Nao 285/2018). Nejvyšší správní soud jej v uvedeném řízení vyzval k vyplnění *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*, k čemuž mu stanovil lhůtu jednoho týdne ode dne doručení. Žalobce však uvedené potvrzení ve stanovené lhůtě „vlastní chybou“ neodeslal, v důsledku čehož soud žádost usnesením ze dne 3. 1. 2019, č. j. Na 285/2018 - 8, zamítl. Proto podává tuto novou žádost (ze dne 10. 1. 2019).

[3] K žádosti žalobce připojil *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*, ze kterého vyplývá, že od března 2018 nepobírá dávky pomoci v hmotné nouzi (o tyto se soudí), vlastní pozemky v katastrálním území K. u L., zapsané na listu vlastnictví č. X, a jeho pravidelné měsíční výdaje (sestavující z výdajů na bydlení, stravování a ostatních výdajů) činí celkem 14 700 Kč.

[4] Podle § 35 odst. 9, věty první, ve spojení s § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou podmínkami pro ustanovení zástupce nedostatek prostředků a nezbytná potřeba ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka.

[5] Nejvyšší správní soud předeseílá, že se obdobnými žádostmi žalobce již zabýval, přičemž opakovaně rozhodl tak, že návrhu vyhověl a ustanovil žalobci zástupkyní Mgr. Sylvu Šiškeovou (viz usnesení ze dne 26. 7. 2018, č. j. Na 167/2018 - 4, ze dne 24. 10. 2018, č. j. Na 195/2018 - 13, a ze dne 5. 11. 2018, č. j. Na 221/2018 - 20).

[6] V nyní posuzované věci žalobce žádá o opakované ustanovení advokáta zástupce z řad advokátů pro podání kasační stížnosti a zastupování žalobce v následném řízení o kasační stížnosti proti shora uvedenému rozsudku krajského soudu. O první žádosti již Nejvyšší správní soud rozhodl. K tomu viz usnesení ze dne 3. 1. 2019, č. j. Na 285/2018 - 8, kterým Nejvyšší správní soud nevyhověl žádosti žalobce „o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 15. 11. 2018, č. j. 60 Ad 4/2018 - 35.“

[7] V odůvodnění uvedeného usnesení Nejvyšší správní soud uvedl, že „Žalobce požádal svým návrhem ze dne 29. 11. 2018 o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočky v Liberci ze dne 15. 11. 2018, č. j. 60 Ad 4/2018 - 35. Podle § 35 odst. 9, věty první, ve spojení s § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jsou podmínkami pro ustanovení zástupce nedostatek prostředků a nezbytná potřeba ustanovení zástupce k ochraně práv účastníka. Nedostatek prostředků musí účastník doložit. Vzhledem k tomu, že žalobce ve svém návrhu netvrdil a nedoložil, jaká je jeho majetková situace, soud jej přípisem ze dne 5. 12. 2018, č. j. Na 285/2018 - 4, vyzval, aby tak učinil za pomoci přiloženého formuláře ve lhůtě jednoho týdne od doručení přípisu. Žalobce byl současně poučen, že nebude-li na základě dodaných podkladů možné řádně posoudit, zda má či nemá dostatek prostředků, bude jeho žádost zamítnuta. Uvedený přípis s výzvou byl žalobci doručen v sobotu 15. 12. 2018, lhůta k zaslání vyplněného formuláře a specifikaci majetkových poměrů tedy v souladu s pravidly pro počítání lhůt dle § 40 s. ř. s. skončila ve čtvrtek 27. 12. 2018. Soudu však do dnešního dne nebyl vyplněný formulář ze strany žalobce doručen. Vzhledem k tomu, že žalobce dostatečně nespecifikoval své majetkové poměry, nebyla splněna první podmínka pro ustanovení zástupce, soud proto žádost zamítl.“

[8] Z uvedeného tedy plyne, že Nejvyšší správní soud se identickou žádostí již zabýval, avšak nevyhověl jí z důvodu, že žalobce nedoložil své majetkové poměry. Stalo se tak tedy na základě pochybení žalobce, což ostatně přiznává i žalobce v nové žádosti (ze dne 10. 1. 2019).

[9] K uvedené žádosti (ze dne 10. 1. 2019) nadto žalobce sice přiložil *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*, v něm však nespecifikoval, z čeho hradí své (nemalé) měsíční výdaje. Na rozdíl od řízení sp. zn. Na 221/2018 (ve kterém byla nadto posuzována majetková situace k jinému datu) ani netvrdí (natož nedokládá), že by mu jeho měsíční výdaje hradila jiná osoba.

pokračování

[10] Je přitom povinností navrhovatele (žalobce), aby soudu dostatečně konkrétně popsal své osobní, majetkové a výdělkové poměry, resp. předložil doklady prokazující jeho nemajetnost. Nesplní-li tuto svou povinnost, soud jeho poměry z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS, ze dne 20. 9. 2017, č. j. 7 As 184/2017 - 47, ze dne 10. 4. 2017, č. j. 7 As 85/2017 - 15, ze dne 26. 4. 2017, č. j. 2 As 94/2017 - 19, ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 As 278/2016 - 16, ze dne 20. 2. 2013, č. j. 2 Aps 6/2012 - 24 atp.).

[11] Z prohlášení žalobce není zřejmé, z jakých finančních prostředků hradí náklady na své základní životní potřeby (stravu, bydlení, ošacení, osobní hygienu apod.), resp. z čeho mu plynou příjmy na tyto výdaje. Jak však uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 4. 2017, č. j. 2 As 94/2017 - 19, *„Nevěrohodnost či neúplnost tvrzení stěžovatele ohledně existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků přitom vylučuje, aby bylo žádosti vyhověno“* (viz dále rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, publ. pod č. 1962/2010 Sb. NSS). Obdobně bylo v rozsudku zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Ans 2/2007 - 51, řečeno, že *„nedoloží-li účastník řízení své, byť i tvrzené minimální, příjmy, je dán důvod pro zamítnutí jeho žádosti o osvobození od soudního poplatku.“*

[12] Nejvyšší správní soud v této souvislosti považuje za nutné akcentovat i mimořádnost institutu žádosti o ustanovení zástupce pro podání kasační stížnosti ve smyslu § 35 odst. 9 s. ř. s. Podle názoru Nejvyššího správního soudu tento institut nelze chápat jako běžný, resp. nárokový prostředek. Jedná se o mimořádný institut, a to již z toho důvodu, že staví běh lhůty pro podání kasační stížnosti (§ 35 odst. 9 předposlední věta s. ř. s.).

[13] Z úřední činnosti je přitom soudu známo, že žalobce začíná tohoto institutu využívat pravidelně (viz shora označená usnesení Nejvyššího správního soudu), aniž by řádně dokládal své majetkové poměry (viz výše), resp. zdůvodňoval, z jakých důvodů je v jeho případě uvedený institut nutno aplikovat. Soudu je přitom z dalších věcí známo, že je orientován v právní úpravě upravující řízení před správními soudy, resp. schopen podat kvalifikované podání. Pouze před zdejším soudem je vedeno téměř 20 řízení, jichž je žalobce účastníkem.

[14] Nutno dodat, že přístup prosazovaný žalobcem (kterým zastaví běh lhůty pro podání kasační stížnosti žádostí o ustanovení zástupce pro toto řízení a následně neprokáže majetkové poměry, v důsledku čehož dojde k zamítnutí jeho žádosti, v návaznosti na kterou však opět podá novou, totožnou žádost, čímž opět zastaví lhůtu k jejímu podání), by v krajním případě mohl vést k tomu, že by lhůta pro podání kasační stížnosti nikdy neuplynula, neboť by ji žalobce stále znovu stavěl novými žádostmi. Takovému postupu by nebylo možno poskytnout soudní ochranu.

[15] Judikatura Nejvyššího správního soudu zastává názor, že neustanovit zástupce lze i např. v případě uplatňování práv šikanózním způsobem, pokud účastník řízení vede „spor pro spory“, či jinak zneužívá uvedený institut (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 6. 2012, č. j. 2 As 82/2012 - 13, ze dne 21. 10. 2015, č. j. 8 As 101/2015 - 13, ze dne 30. 11. 2015, č. j. 6 As 262/2015 - 7 atp.).

[16] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že soudy jsou povinny rozhodnout o opakované žádosti o osvobození od soudních poplatků či o návrzích na ustanovení zástupce v rámci jednoho řízení pouze tehdy, obsahuje-li žádost či návrh nové, dříve neuplatněné skutečnosti, svědčící např. o změně poměrů účastníka (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65, nebo ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 As 145/2015 - 12). Tento závěr byl potvrzen také judikaturou Ústavního soudu (srov. nález ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09). V nynějším případě však žalobce žádné nové důvody neuplatnil, přičemž ani nekonkretizuje, na základě jaké „vlastní chyby“ nedoplnil *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech* ke své první žádosti o ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti (ze dne 29. 11. 2018).

[17] S ohledem na všechny výše uvedené důvody proto Nejvyšší správní soud žádosti žalobce ze dne 10. 1. 2019 nevyhověl.

[18] K výslovnému návrhu žalobce, aby soud rozhodl o tom, že „*lhůta k podání kasační stížnosti běží od seznámení advokáta se správním spisem po doručení navrhovaného rozhodnutí*“, soud v souladu s usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 1. 2019, č. j. Na 285/2018 - 8, dodává, že: „*Lhůta k podání kasační stížnosti, která činí dva týdny od doručení napadaného rozhodnutí krajského soudu, je stanovena zákonem a rozhodnutím soudu ji není možné měnit, respektive její zmeškání není možné prominout (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V případě, kdy navrhovatel (zde žalobce) požádá o ustanovení zástupce, nicméně lhůta pro podání návrhu na zahájení řízení (zde kasační stížnosti) ze zákona neběží, a to od podání této žádosti do právní moci rozhodnutí o ní (§ 35 odst. 9, věta třetí, s. ř. s.). V nynější věci tedy žalobci lhůta k podání kasační stížnosti neběží od podání žádosti o ustanovení zástupce dne 29. 11. 2018 do právní moci tohoto usnesení, tj. do dne doručení tohoto usnesení žalobci (§ 54 odst. 5 ve spojení s § 55 odst. 5 s. ř. s.).*“

[19] Ve vztahu k nyní posuzované žádosti ze dne 10. 1. 2019 (která byla soudu doručena téhož dne) lze pak dodat, že lhůta pro podání kasační stížnosti neběží ode dne 10. 1. 2019 do právní moci tohoto usnesení, tj. do dne doručení tohoto usnesení žalobci (§ 54 odst. 5 ve spojení s § 55 odst. 5 s. ř. s.).

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2019

JUDr. Tomáš Foltas  
předseda senátu